

Eene vuile rol

De domestieken der kapitalisten, nestelende in d'Oudburg, bespreken de wegzending van de oudste wevers bij M. Baertsoen-Buyse.

Onze lezers zullen waarschijnlijk denken dat het is om de fabrikanten te hekelen over hunne schanddaad?

Zij zijn er wel mede, 't is eenvoudig om te schelden op desocialistische leiders van Vooruit, die geene afdoende maatregelen hebben genomen om deze barbaarsche wegzending te beletten.

Het kwakzalversblad vergeet nochtans zijne lantaarn aan te steken, dat is te zeggen, waarin die afdoende maatregelen zouden bestaan. Dat is nochtans het bijzonderste van de kwestie.

De werklieden hebben langs den weg der vredelievende onderhandelingen al beproefd wat mogelijk is, zooals het duidelijk uit ons schrijven is gebleken, zonder goede gevolgen.

Wat konden zij meer doen?

Den arbeid staken? De fabrikant zou niet weinig in zijne vuist gelachen hebben, van te midden dezer nijpende crisis, de wevers eene les te kunnen spellen, die hen lang in 't geheugen zou gebleven zijn en voor onvermijdelijken uitslag moest hebben het aantal weggezonden te verdubbelen.

De domestieken uit d'Oudburg zouden niet nagelaten hebben haro te geven op de politiekers, die, te midden van den winter, roekeloos werkstakingen aangingen, om den politieken winkel der betaalde leiders (geclicheerd) te doen draaien.

Zij zouden niet nagelaten hebben de werklieden te zeggen, dat er moest onderhandeld worden, dat men den weg der verzoening had moeten opgaan.

Nu dit wel gedaan is, vinden zij natuurlijk 't verkeerde, omdat zij alles slecht moeten vinden wat de vereenigde werklieden doen, daar hun doel is te ontbinden in plaats van te vereenigen.

Daarvoor worden zij betaald.

Anderszids begrijpen wij hunne teleurstelling. Hetgeen uit geheel deze historie nogmaals geslagen komt, is precies de verzoeningstheorie der dompers, die ons altijd toeschreeuwen: gij kunt niets bekomen, omdat gij te brutaal zijt, omdat gij niet verzoenen wilt, omdat gij de mannen zijt van den klassensrijd.

Welnu, hetgeen nu juist bewezen wordt is, dat de klassensrijd eene treurige wezenlijkheid is en dat het tusschen werklieden en fabrikanten *la guerre au couteau* wordt, waarin de sterkste in niet den braafste overwinnen zal.

Men kan het betreuren, maar de feiten zeggen dat het zoo is.

De fabrikantenknechten verwijten de socialistische werklieden dat zij lokalen bezitten en geld hebben voor hunne propaganda.

Inderdaad, en wij voegen erbij, dat het geld uit hunnen zak komt, dat de socialisten hunne lokalen betaalden en er meester over zijn en al de uitgaven die zij doen, dienen om eene eigene, zelfstandige politiek te verdedigen der werkende klasse zelve.

De dompers bezitten ook lokalen, zij ook verspreiden politieke schriften, maar dit wordt door de kapitalisten betaald, door hunne meesters, die hen betalen om de politiek te voeren die hen belooft en gericht is tegen de arbeidende klasse, zooals het artikel zelve bewijst waarop wij antwoorden.

En hebben de socialisten geld voor de lokalen, zij zullen ook toonen dat zij desnoods nog wat over hebben voor hunne lijdensbroeders.

Wij zullen zien wat de kapitalisten zullen doen voor de werklozen, die alles wel ingezien maar de slachtoffers zijn van eene paapsche en liberale bourgeoisie, waarmede de mannen van 't Volk heulen.

Wij zullen nu afwachten naar het afdoend middel, dat men naar het schijnt in depot heeft in d'Oudburg.

ONDERZOEK

IN DE

fabriek-J. de Hemptinne, te Gent

Zaterdag avond zijn twee werkspecteurs de werklieden komen ondervragen over feiten door ons aangeklaagd.

Wij vernemen, dat de werklieden ondervraagd zijn over het stuk door hen geteekend, opgedrongen door den patroon, en dat allen hebben verklaard « onder welke drukking zij hebben geteekend op een stuk, waarvan zij den inhoud niet kenden, noch wisten waarvoor het moest dienen. »

Verder hebben de werkers verklaard, hoe het recht op control in die fabriek verstaan wordt en welke drukking en bedreigingen men uitoefent tegenover diegenen welke van hun recht gebruik maken.

Zaterdag avond kregen de inspecteurs niet gedaan en zij zijn maandag teruggekeerd.

Tijdens de ondervragingen van een werkman, die teekens deed op eene mand waar de spoelen in gelegd worden, kwam de zoon van Jules de Hemptinne toegelopen, zeggende:

— Wat weet gij te vertellen?

De werkman verontschuldigde zich, waarop de heer Amedé hem toesnuwde:

— Gij hebt één frank boete!

Dit is gebeurd in tegenwoordigheid der twee inspecteurs, die aan czar Amedé deden opmerken dat zulke handelwijze niet toegelaten is.

Deze handelwijze heeft de werklieden nog meer verbitterd en verder hebben allen nog duidelijker verklaringen gedaan.

Denkt eens hoe brutaal er moet gehandeld worden tegenover de werklieden wanneer men zulks durft doen in tegenwoordigheid der inspecteurs!

De wet zegt dat de werklieden die weigeren aan de werkspecteurs inlichtingen te geven, kunnen vervolgd worden.

Wat zal men doen tegenover de Hemptinne, die onder bedreigen van boete, de werklieden belet hunne grieven en de wetsovertredingen te getuigen?

Zal men eindelijk handelen?

TEGEN DE BLOEDWET

Zondag 14 februari, richt de gentsche Lotelingskring, eene manifestatie in tegen de Bloedwet.

Terecht werd er in 't Centraal-Comiteit op gewezen, dat deze stoeten, sedert een paar jaren, niet meer geleken aan hetgeen ze vroeger waren.

Vatten wij den os bij de horens en laat ons maar volmondig erkennen dat dit waar is.

Waarom is dit toe te schrijven?

Zijn de werklieden nu min verbitterd tegen die schandwet als vroeger?

Volstrekt niet, integendeel. Maar de werklieden denken dat nu onze vrienden in de Kamer zetelen, zij daar wel de zaak ten tapte kunnen brengen en het vraagstuk op het terrein der wetgeving kunnen brengen.

Dat is waar, maar de partijgenooten, vergeeten iets, namelijk dat elke werking binnen het parlement, maar van kracht is, wanneer het volk daarbuiten, toont zijne vertegenwoordigers te steunen en mede zijn protest laat hooren.

Ziedaar waarom deze lamendige onverschilligheid beslissend moet worden afgeschud.

En daarom, doen wij van nu af een krachtig beroep op al onze vereenigingen, opdat elk in zijn kring ieverig propaganda maken zou ten gunste der betooging van zondag 14 februari.

Deze manifestatie moet al de anderen van vroeger, zelfs de schoonsten, overtreffen.

Dit eischt de eer der partij en de verdwijning dier schandwet.

Wie ijverig en praktisch medewerken wil, koope en verspreide *De Loteling*.

Werkstaking...

In Gent hebben wij van die hoogergeroemde « liefdadigheidsinstellingen » waar oude, afgewerkte arbeiders opgenomen worden.

Ook de Hospicie heeft haar officieel *Oudemanshuis*.

In dit gesticht worden een zeker getal dezer ouderlingen, wiens ruggraat nog niet stram en wiens spieren nog niet stijf zijn, gebezigd voor de werken op den koer, in den tuin, in den kenken, enz., aan 3 en 4 centimen per uur, wat voor 7 à 8 uren 24 tot 32 centimen per dag uitmaakt.

Nu, dezer dagen werden door het bestuur der Hospicie eenige bevelen gegeven, betreffende het uitgaan, het recht van lezen, het betalen der loonen enz., enz., bevelen die in feite eenige beperkingen kwamen stellen aan de oppermacht der... broeders.

En zie, deze erkenning van hunne rechten verstoutte eenige oude sukkels en zij besloten opslag te vragen!

— Zeker, zeker, had de oude Kees gezegd, het is al te schandelijk, dat men u doet vagen, spitten, schuren, pataten schillen, groensel schoonmaken en schotels waschen, uren lang in het water doet zitten voor 3 en 4 centimen per uur.

Ik zou er de kat van spreken!

En de grijsaards gingen opslag vragen met een ouden tamboer als woordvoerder!

— Opslag?... grolde de overste.

— Of het staat er!

Men gaf geen opslag, en waarachtig, de grijsaards gingen in werkstaking.

Werkstakers van 70 en 80 jaar oud... En zoo stijf als hunne leden zijn, zoo stijf is hun verzet!

Reeds een paar weken lang mogen de broeders der... liefdadigheid al hun werk zelf verrichten.

— Zij worden er voor betaald! gromt de oude Kees.

Te vergeefs is men naar werkers — onderkruipers komen vragen.

Ja toch, een Brusselaar liet zich bepraten en zou groensel schoon maken...

— Loonbederver!... Onderkruiper!... Verrader!... klonk het overal uit de schorre kelen, terwijl hier en daar een stok of kruk driftig opgeheven of tegen den grond werd gestampt.

En voort mogen nu nog steeds de broeders der... liefdadigheid hun werk zelf verrichten.

— Zij worden er voor betaald, zeggen allen.

De ouderlingen houden vol en verlangen

— wat een zeer bescheiden eisch is — verdubbeling van loon.

Zij moeten het hebben!

Wij zouden niet weten wat geven, indien wij het tooneel aanschouwelijk konden voorstellen als een voorbeeld voor de werklieden, die niet altijd even moedig als deze grijsen hun loon en hun recht durven verdedigen.

Solidariteit!

De Gentsche Socialisten komen eene inschrijvingslijst te openen om de werkloos zijnde wevers te ondersteunen.

De progressistische Kring heeft beloofd van zijnen kant ook zijn best te doen om te steunen.

Onze wevers verdienen dat. Zij zijn in werkelijkheid de grondleggers der socialistische beweging en wat de partij nu is, dankt zijgrootendeels aan hen.

De partijgenooten zullen, wij zijn er verzekerd van, hunne broeders in den nood niet vergeten.

EEN SCHOONE TRIOMF

De werkstaking der Meubelmakers in het huis Verstraete-Goethals is geëindigd met eene volledige overwinning.

In den Werk- en Nijverheidsraad hebben de afgevaardigden zoo goed hunne zaak verdedigd, hun strijd was zoo goed georganiseerd, dat de patroons het verstand getoond hebben, de rechtvaardige toegevingen te doen.

Al hunne eischen zijn aangenomen, niemand zal weggezonden worden, zij zullen een persoonlijk rekenboekje bekomen, hun loon is behouden zonder den minsten aftrok, al hunne rechten zijn erkend, en alle veranderingen van den tarief zullen veertien dagen op voorhand aangekondigd worden.

Deze overwinning is te danken aan de vereeniging en de schoone eensgezindheid onder de stielgenooten, die maakten dat er geene onderkruipers kwamen.

Bravo! Meubelmakers, gij hebt daarenboven bewezen dat vereenigde werklieden de koppigste patroons kunnen doen buigen, hunne loonen en rechten kunnen behouden, waar en wanneer ook.

Werkt vol moed voort aan de organisatie van uw vak, brengt al de stielgenooten onder ééne vlag en gij zijt de meesters!

Misdadig!

Uit het genesch « Onderwijzersblad ». — *Stijfhoofdigheid*. — Op vele scholen staan de kleine gasten nog altijd stijfstokstil binst de uitspanningsuren (?) *Orrrde* moet er op den koer zijn, zelfs als het wintert. De hoofden zijn stijfhoofdig. Dit gebeurt zelfs op scholen waar de radicale volksgemeenteraadsleden bezoek brengen. Waarom wordt dit niet opgemerkt?

Hoe misdadig! — Op sommige scholen wil men het verloren halfuurken inwinnen en het hoofd heeft de namiddag uitspanning opgeschorst.

'n Gewin van 10 minuutjes.

En daarom foltert men honderden kinders die men belet hun gevoeg te maken, als de natuur het vergt.

Er zijn klassen waar men straffen deelt in vergelding van het zoo noodige boodschapje...

Dat is misdadig: weet men hoeveel ziekten en ongevallen hieruit voortvloeien?

De programma's voor den Werkrechttersraad.

In elken kiesstrijd voor gelijk welken Raad, maken de strijdende partijen hun programma bekend.

Zij toonen de heerschende misbruiken van dien Raad en de verbeteringen die er moeten aan gebracht worden.

Ziehier nu het programma der socialisten:

1. Afschaffing van de dubbele stem des voorzitters van den Raad, die altijd een patroon is. Wanneer in eene zaak de rechtters met gelijke stemmen voor of tegen stemmen, zal de zaak beslist worden ten voordeele van den werkman, die de zwakke partij is.

2. Kosteloze rechtspleging. Niemand die een ander voor den Raad wil brengen; zal daar iets moeten voor betalen. Nu moet men fr. 2,35 tot fr. 6,35 betalen; volgens men ver van Gent woont.

3. Wanneer een patroon voor het Verzoeningsbureau of voor den Algemeenen Raad moet verschijnen en niet komt, zal hij betalen:

a) Al de kosten der zitting;

b) Al de onkosten en het verlet van den werkman;

c) Eene boete voor den arme;

d) Hij zal door den Algemeenen Raad bij verstek veroordeeld worden.

4. Als de patroon gestraft wordt zal hij daarenboven nog eene schadevergoeding betalen aan den werkman voor de moeilijkheden hem aangedaan en het verlet dat hij hem veroorzaakte.

5. De patroon die zijnen tarief in zijne werkhuizen niet hangt, zal nooit geen recht voor den Raad kunnen bekomen.

6. Elk vonnis uitgesproken door den Raad, zal binnen de 8 dagen moeten uitgevoerd worden.

Wanneer een patroon nu door den Raad gestraft wordt, heeft hij het recht een jaar lang te wachten zijn werkman te betalen.

7. Zuiver algemeen stemrecht op 21-jarigen leeftijd.

Afschaffing van het artikel waarbij men 4 jaar zijn bedrijf moet uitoefenen alvorens kiezer te kunnen zijn.

8. Kiesbaarheid op 25-jarigen leeftijd.

9. Afschaffing van het artikel waarbij in elk werkhuis maar één kandidaat voor den Raad mag voorgesteld worden.

10. De werkvrouwen laten kiezen en gekozen worden voor den Raad.

11. De Raad zich laten bemoeien met de geschillen die de koetsiers, dienstboden, tram-, bazar-, bureel-, staats- en andere bedienden, met hunne patroons of patronessen kunnen hebben.

12. De wet op de Werkrechttersraden in alle fabrieken doen uithangen.

13. Op den buiten Werkrechttersraden voor de buitenlieden stichten, met boerenwerklieden en boerenpachters als rechtters.

PROGRAMMA DER DOMPERS

Programma der zwarte dompers

Programma der blauwe dompers

1 + 1 = 1

In deze schets is niets overdreven, want geen enkel blad, noch van de blauwe, noch van de zwarte dompers, heeft één woord over een programma voor den Werkrechttersraad gegeven.

Niemand kan dus stemmen voor die partijen, die op voorhand zeggen niets in dien Raad te zullen doen of weten te doen!

Feesten, Vermakelijkheden en Ontwikkeling

Feestlokaal VOORUIT (Cheurs), Bagattenstraat. — Zondag avond, *Groot Turnfeest* met medewerking van de Gezinnenafdeeling.

PROGRAMMA

EERSTE DEEL

1. Openingstuk voor piano. — 2. De Ringen, methode artistique. — 3. Potpourri op het tapijt. — 4. Gezinnen oefeningen. — 5. Kluchtlied door F. Brossée. — 6. De Koningen op het tapijt. — 7. La Mariana, te zingen door gezellin Jul. — 8. De dubbele barre fixe.

TWEDE DEEL

1. Opening voor piano. — 2. Het Bohemerslied, door de Gezinnenafdeeling. — 3. Marmer beelden. — 4. Cavaleria Rusticana en Les Patineurs (voor bellen). — 5. Het Vrijdenkerslied, door gez. Elvire. — 6. Oralische Pyramide. — 7. Groote apotheose.

Deuren open om 5 1/2 ure. — Begin om 6 ure stipt. — Ingangprijs 10 centimen.

Lokaal VOORUIT, Garenmarkt. — Zondag 7 Februari, om 6 ure stipt, *Buitengewoon Tooneelfeest*, te geven door den Marat'skring van Ledeberg, met medewerking van mejuffers T. Coppieters en M. Danvers.

Men voert op *De familie Dykmans*, volksdrama in vier bedrijven, en tot slot: *Hotsebotse*, blijspel in een bedrijf.

Inkomprijs: 20 centimen.

Wijkclub der Kortrijksche poort, estaminet *Nieuw Brussel*. — *Luisterrijk Concert*, bestaande uit Zang- en Tooneelspel.

Men zal opvoeren: *De 2 Neven en Advokatenrekening*.

Ingangprijs: 10 centimen.

Gent, drukkerij A. De Backer, Garenmarkt, 9.